

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Преслав Михайлов Димитров

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ с единствен кандидат гл. ас. д-р **Петър Людмилов Първанов** по професионално направление **3.8. Икономика (Стопанска история и Икономически теории)**, обявен в ДВ, бр.57/09.07.2021 г.

Правно основание: Конкурсът е обявен на основание чл. 4, ал. 3 от ЗРАСРБ и решение на Решение на Академичния съвет № 14/ 14.06.2021 г., както и **Заповед** на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ №1640/22.07.2021 г. и заседание на научното жури от 16.09.2021 г.

Рецензията е изготвена в съответствие с **изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. В **структурно отношение** тя е съставена от **осем части и заключение**. В тях освен информация за кандидата и количествена и качествена оценка на научната продукция и учебно-преподавателската дейност е дадена също така оценка на научните приноси на кандидата.

1. Персонална характеристика на кандидата

Гл. ас. д-р Петър Людмилов Първанов е единствен кандидат по обявения конкурс. От направената проверка по предоставените материали за конкурса **нарушения в процедурата не са констатирани**. Спазени са изискванията на чл. 24 (1), точки от 1 до 5, чл. 26 (1), (2) от ЗРАСРБ, чл. 53 (1) т. 1 – 5 и чл. 54 (1) и (2), както и Приложение чл. 1а (1) от ППЗРАСРБ. Вzeti са под внимание и разпоредбите на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград.

Участникът в конкурса е роден на 26.05.1979 г. в гр. Перник. **Основното и средното** си образование придобива в гр. София, където завършва ПМГ „Христо Смирненски“ (1992 – 1997 г.). Висшето си образование получава в ЮЗУ „Неофит Рилски“, – гр. Благоевград, където през 2003 г. се дипломира като бакалавър по история, през 2004 като **магистър по История, а през 2008 г. като магистър по Право**.

От 2004 г. до 2008 г. кандидатът е редовен докторант към катедра „История“ в ЮЗУ, където през септември 2012 г. защитава дисертационен труд на тема „**Стефан Савов Бобчев – жизнен и творчески път**“ и му е присъдена образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност „История и археология“.

През октомври 2006 г., е назначен за **хоноруван асистент**, а в последствие през януари 2009 г. и за **асистент, след спечелен конкурс**, в катедра „Икономически теории“ на Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград. През 2013 г., след спечелен конкурс е назначен за **главен асистент** в катедра „Икономика“ на ЮЗУ, където работи като такъв и до настоящия момент.

В Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград, където работи, Петър Първанов осъществява **активна административна и международна проектна дейност**. От 2015 до 2019 г. е **научен секретар** на Стопанския факултет при Югозападния университет „Неофит Рилски“ – гр. Благоевград. В периода на академичната си работа Петър Първанов участва в **шест международни научни и образователни проекти и един международен научен проект**. Подробна справка за проектната му дейност ще бъде предоставена по-нататък в настоящата рецензия.

В международен план гл. ас. д-р Петър Първанов е изнасял **лекции на руски език** в Държавния университет на Молдова и Молдовския технически университет през 2019

г. През 2018 г специализира в „Институт за древни ръкописи Месроп Маштоц (Матенадаран), Ереван, Армения по проект (734645) Knowledge Exchange and Academic Cultures in the Humanities: Europe and the Black Sea Region, late 18th – 21st Centuries, финансиран от Европейския съюз по програма „H2020-EU.1.3.3. - Stimulating innovation by means of cross-fertilisation of knowledge“, където повишава своята професионална квалификация в различни тематични курсове по СДО, организирани от института и изследва трансфера на научни знания в района на Черно море.

2. Количествена характеристика на научната продукция

За участие в конкурса гл. ас. д-р Петър Людмилов Първанов, представя общо 27 публикации, включващи 3 самостоятелни монографии, 1 колективна монография, 3 самостоятелни глави в колективни монографии, 6 научни статии в реферирани и индексирани списания в международните бази данни „Web of Science“ и „Scopus“ (от които 5 в съавторство), 12 статии и доклади в български и чуждестранни списания и научни трудове с научно рецензиране (8 самостоятелни и 4 в съавторство), 2 студии публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете с общ обем от 1324 страници. Те се приемат с оценка без изключение. По вид и брой публикациите са както следва:

Таблица 1: Публикации, представени по качествени и количествени признаци

Таблица 1. Публикации, представени по ка тествени и кола тествени признаци

№	Вид на публикациите	Авторство				Номерация в списъка на публикацииите (№, №,)	Публикации на чужд език (№, №,)	Общо	
		Самостоят.		В съавт.				Публ. бр.	Стр. бр.
		бр.	стр.	бр.	стр.				
1	Монография (хабилитационен труд)	-	-	1	Общо: 262: 121 (П. Първанов)	1	-	1	121
2.	Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд	2	607	-	-	01; 02	-	2	607
3.	Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“	1	355	-	-	03	-	1	355
4.	Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	1	8	5	44	04; 05. 06; 07; 08; 09	5	6	52
5.	Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете	8	69	4	26	10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21	4	12	95

6.	Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	2	55	-	-	22; 23	-	2	55
7.	Публикувана глава от колективна монография	1	4	2	35	24; 25. 26	3	3	39
Общо:		15	1098	12	226		12	27	1324

Публикациите на кандидата в частта им „монография (хабилитационен труд)“, „глави от монографии“ и „публикувани университетски учебници“ са рецензирани от хабилитирани преподаватели от Университета за национално и световно стопанство (УНСС) – гр. София и Югозападния университет „Неофит Рилски“, Софийски университет „Св. Климент Охридски, Българска академия на науките, Колеж по туризъм – гр. Благоевград, Русенски университет „Ангел Кънчев“. За голяма част от тези трудове на кандидата, участието на авторите е отбелязано в самите публикации. Останалите публикации са били обект на рецензиране в списания в реферирани и индексирани списания в световните бази данни „Web of Science“ и „Scopus“ – **6 на брой (публикации с импакт фактор)**, като и в нереферирани списания с научно рецензиране – 14 на брой.

От представената справка с цитиранията и приложения доказателствен материал е видно, че в база с данни „Web of Science“, кандидатът е бил цитиран **3 пъти**. Цитиранията на публикациите на кандидата в монографии и колективни томове с научно рецензиране са **девет**. А цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране са **пет**. Общият брой цитирания на кандидата е **17**.

3. Оценка на монографията - хабилитационен труд

Представеният монографичен труд „Развитие на световното и националното стопанство“, представя цялостното развитие на стопанството. В него гл. ас. д-р Петър Първанов е автор на частта засягаща българското стопанско развитие от древността до съвременността. Авторът използва иновативен подход в поднасянето на информацията, като разкрива взаимовръзките на българското стопанско развитие с останалите народи на Балканите и в Европа. Това се оказва особено важно, тъй като авторът не се ограничава само в „собственото“ българско икономическо развитие, а се използват сравнителният метод. Така читателите придобиват по-плътна представа за възходите и спадовете в развитието на българската икономика.

Гл. ас. д-р Петър Първанов е автор на главите засягащи древното стопанско развитие, средновековното стопанско развитие, българското стопанство под османска власт, както и модернизацията на българското стопанство през XVIII, XIX и XX в. Автор е на **общо 121 страници**. По моя преценка **обемът** е достатъчен, предвид разглежданата материя и общия обем на съчинението.

Във втора глава авторът представя формирането на древните стопански системи в Древния Изток и Древна Гърция и Рим, като на тази база съпоставя и тракийското стопанско развитие. Така става ясно, че древните жители на съвременните български земи са в контакт с двете големи стопански системи на древността – Източната и Западната и оказват влияние, чрез активното си участие в стопанските процеси, на развитието на древните икономики.

В трета глава на монографията гл. ас. д-р Петър Първанов разглежда средновековните стопански системи. От една страна той поставя феодализмът, а от друга стопанството на Византия. В своя труд авторът доказва, че средновековните български държави са били в близки стопански контакти и със двете големи стопански системи на

средновековието, а така също са оказвали значително влияние върху „световните“ стопански отношения в Европа, чрез контролиране на търговските пътища между тях.

В глава шест и седем авторът представя стопанството на българите под османска власт. Това той прави, в сравнителен план, като първо разглежда стопанската система на Османската империя и мястото на българите в нея. Според автора българите са част от стопанството на класическата Османска империя, като попадат в категорията население „рая“ и в специалните категории население. Така те се оказват от значително стопанско значение за империята. По време на Възраждането, според д-р Първанов, българите се възползват от кризата в империята и последвалите я реформи и така създават свое национално стопанство, което е в контакт с останалия свят и така се осигуряват средства за възрожденските процеси, довели до осъзнаването на българите като нация и последвалото създаване на национална държава.

В глава девета и единадесета кандидатът проследява икономическото развитие на българите след Освобождението до края на Втората световна война. Според него след Освобождението българите постепенно преодоляват стопанската изолация в която са изпаднали, във връзка с капитулацията, наследена от Османската империя и загубата на големият османски пазар. Те се отърват от наложените им капитулации и започват да модернизират стопанството си. Основната идея през този период от стопанското развитие на българите е да се стабилизират в икономическо отношение, за да се осигурят средства за национално обединение. Този национален идеал не успява и българите претърпяват две национални стопански катастрофи. След Първата световна война, те преориентират стопанството си от интензивно към екстензивно и отново възстановяват икономиката си през 30-те години на XX в.

4. Оценка на останалите публикации на кандидата

Освен представената монография – хабилитационен труд за участие в конкурса, гл. ас. д-р Петър Първанов е представил и други публикации, включващи: две самостоятелни монографии, една книга публикувана по тематиката на защитения дисертационен труд, шест статии публикувани научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, дванадесет статии публикувани в списания с научно рецензиране, две студии, публикувани в колективни томове с научно рецензиране и три глави от колективна монография. В тематично отношение те третират различни проблеми, които са в границите на необходимото и достатъчно разнообразие и не влизат в противоречие с тематиката на обявения конкурс. Анализът на тематичната насоченост на тези публикации ми дават основание да ги обособя в няколко основни направления:

1. Публикации, посветени на стопанско-историческа тематика: №№ 01, 02, 03, 04; 06, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 23,
2. Публикации, посветени Икономически теории: №№ 05, 07, 08, 09, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26;

Възприетото групиране на публикациите, илюстрира систематизирането на окрупнената тематика „**Стопанска история и Икономически теории**“.

Първото от разглежданите направления засяга въпроси, свързани със Стопанската история. В него разглежданата тематика е разнообразна с оглед на Стопанската история. Тя се простира от **Историята на българската икономическата наука** (01, 02, 03, 10, 11, 12, 13, 15,), със **стопанската политика на българската държава спрямо чужденците** (06, 16), **историята на българския туризъм** (14, 17,) до **стопанско значение на дарителството за образование** (20, 23). Именно чрез публикациите в това направление си личи и предприета кандидата целенасочена, постепенна и дългогодишна работа по **разкриване на историята на българската икономическа наука, и изворите**

за нея, както и икономическото значение на неикономическите дейности в исторически план.

Второто тематично направление включва въпросите на Икономическите теории. Тук основно интересите на кандидата са насочени към **социално-икономическите теории и трансформацията на различните видове капитал**. В своите съчинения кандидатът представя **теоретично икономическата функция на образованието** (18, 19), **теоретичните аспекти за развитие на българския туризъм** (09, 22, 24, 25) и **трансформацията на капитал от неикономически в икономически** (07, 08, 21, 26).

Обобщавайки **научните и приложни приноси** на кандидата, бих могъл да ги представя както следва:

1. Кандидатът недвусмислено доказва, че траките са в тесни стопански отношения, както с древните гърци, така и с народите от Древния Изток. (1)

2. Чрез изследванията си кандидатът е категоричен, че в средновековните български държави външнотърговските отношения са силно развити и българите контролират търговските пътища, преминаващи през земите им, свързващи Западна Европа, Византия и Русия. (1)

3. Чрез изследванията си кандидатът е категоричен, че българите в Османската империя са имали важно икономическо значение за държавата, чрез живота им в общини и солидарната данъчна система. (1)

4. Кандидатът е категоричен, че началото на българското икономическо висше образование се поставя в София през 1921 г. със създаването на Балканския Близкоизточен институт от С. С. Бобчев (01, 02, 03, 10)

5. Трудовете на д-р Първанов са категорични, че още през XIX в. се установява икономическият потенциал на туризма и още със създаването на Българското туристическо дружество се полагат основите на икономическата същност на туризма в България, като в междувоенния период и общините и държавата се включва в тази дейност (04, 09, 14, 17, 22).

6. Според кандидата, безспорно, в близкото минало България е извличала икономически ползи от привличането на чужда работна сила, като тази практика, може и сега да се приложи като добър пример (06, 16)

7. Д-р Първанов е категоричен в своите изследвания, че дарителството, освен алтруистична има и икономическа страна (20, 23).

8. Кандидатът е на мнение, че всяка човешка дейност трябва да се разглежда като икономическа и че поради тази причина различните видове капитал се трансформират (07, 08, 18, 19, 26)

9. Следвайки институционалната теория, в съчиненията си кандидатът доказва, че икономиката и правото са взаимно обвързани и тяхното взаимодействие се отразява на икономическото развитие (07, 21).

Независимо от безспорните постижения в някои публикации се констатираха и **някои пропуски** от формално и съдържателно естество, които намирам за уместно да посоча:

1. Необходимо е по-нататъшно разработване на тематиката за взаимодействието между икономиката и правото.
2. Необходимо е цялостно изследване върху икономическите функции на неикономическите дейности.
3. Началната история на българския туризъм следва да се разгледа в нейната цялост, за да може да се направи сравнителен анализ със съвременните проблеми пред тази индустрия.

Направените критични бележки по никакъв начин не омаловажават **безспорните научни достойнства** на оценената научна продукция на кандидата. С малки изключения рецензираните научни трудове се открояват с ясно формулирани тези, изследователски задачи и постигнати конкретни научни и практически резултати. От публикациите се вижда, че Петър Първанов е **много добре запознат** с научната литература и достиженията в областта на Стопанската история и Икономическите теории. Това му дава възможност в изследователската си дейност да използва и завиден библиографски, изворов и теоретичен материал.

5. Оценка на резултатите от участието страна на кандидата в национални и международни образователни и научни проекти

За периода 2013 – 2021 г. гл. ас. д-р Петър Първанов е участвал като експерт в **шест международни научни и образователни проекти и един международен научен проект**:

1. Участие като експерт международни образователни проекти:

1.1. Проект „THERM2” по Програма „Леонардо да Винчи“ на ЕС, финансиран от Португалската национална агенция „Леонардо да Винчи“ като трансфер на иновации от България в Португалия и Турция. с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация партньор. Проектът е насочен към трансфер на създадената иновация, създадената нова професия за професионално обучение и образовани „Изпълнител на термални процедури“ в Португалия и Турция.

1.2. Проект “LMPT”, съфинансиран по Програма „Еразъм+“ на ЕС, Ключова дейност 2, Развитие на капацитет във висшето образование. Проектът е с пряко финансиране от Изпълнителната агенция по образование, аудиовизия и култура на Европейския съюз и е на стойност 999 500 Евро. Водещ партньор по Проекта е ЮЗУ „Неофит Рилски“. Проектът е насочен към създаване на нови бакалавърски и магистърски програми за устойчив туризъм и устойчиво управление на туризма в Китай, Виетнам и Киргизстан.

1.3. Проект „LMPI”, съфинансиран по Програма „Еразъм+“ на ЕС, Ключова дейност 2, Развитие на капацитет във висшето образование, Проектът е с пряко финансиране от Изпълнителната агенция по образование, аудиовизия и култура на Европейския съюз и е на стойност 999 500 Евро. ЮЗУ „Неофит Рилски“ е организация-партньор по Проекта и същият е насочен към създаване на нови бакалавърски и магистърски програми за информационна сигурност и нейното управление в Казахстан Виетнам и Молдова.

1.4. Проект „LOFT”, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2007 – 2013“ с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация – партньор. Проектът е насочен към развитие на местните продукти и местните панаири и фестивали в трансграничния район на Гърция и България като основа за развитието на културен туризъм.

1.5. Проект „AGRI-ABILITY”, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2014 – 2020“ (Програма „INTEREG Vc“). ЮЗУ „Неофит Рилски“ е организация-партньор по Проекта и същият е насочен към развиване на социалното предприемачество в сферата на селското стопанство и селския туризъм в трансграничния регион на Гърция и България

1.6. Проект „Tourism-e”, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2014 – 2020“ (Програма „INTEREG Vc“) с водещ партньор Министерство на туризма на Република България и участието на Министерство на туризма на Република Гърция. ЮЗУ „Неофит Рилски“ е организация-партньор по Проекта и същият е насочен към обобщаване на резултатите от

всички реализирани досега проекти по ЕПТГС „Гърция – България“ в сферата на културния туризъм.

1.7. Knowledge Exchange and Academic Cultures in the Humanities: Europe and the Black Sea Region, late 18th – 21st Centuries. Проектът е насочен към изследване на трансфера на знания в Черноморския район.

От представените документи и информацията налична в единната база данни на ЕС, става ясно, че гл. ас. д-р Петър Първанов има **международен проектен опит** и способност да работи по международни научни и образователни проекти.

7. Учебно-преподавателска дейност

Кандидатът гл. ас. д-р Петър Първанов има диверсифициран преподавателски опит в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през периода 2006 – 2021 г. – той е преподавал в над 7 дисциплини в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ на български език, и в три чуждестранен университета като гост-преподавател. Понастоящем е редовен преподавател в катедра „Икономика“. Гл. ас. д-р Петър Първанов от учебната 2006/2007 г. до 2020/2021 г. е водил учебни занятия по следните дисциплини: Стопанска история, Икономически теории, Европейско икономическо сътрудничество, Търговско право, Международно публично право, Икономическа политика на България, Външноикономическа политика на България и др.

Заклучение

От направената проверка на представените материали за конкурса **нарушения в процедурата не са констатирани**. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), точки от 1 до 6, чл. 29б (1), (2) и (3) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1) и (3), както и Приложение чл. 1а (1) от ППЗРАСРБ за Минималните национални към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. „Икономика“.

Въз основа на запознаването с документите на кандидата по конкурса и оценка на представените от него публикации и документален доказателствен материал, могат да бъдат направени следните изводи:

1. Притежава **образователна и научна степен „доктор“**.
2. Заемал е **академична длъжност „главен асистент“** в ЮЗУ „Неофит Рилски“ над 4 години.
3. Публикувал е **оригинален монографичен труд**, оригинални статии и доклади в специализирани научни издания в областта на Стопанската история и Икономическите теории, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.
4. **Надхвърля над два пъти** минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2.б, ал. 5 от ЗРАСРБ. Кандидатът декларира общо 830,5 точки при изискуем минимум от 400 точки с изпълнение по показателите от всички групи.
5. За периода 2013 – 2021 г. гл. ас. д-р Петър Людмилов Първанов е участвал като експерт в **шест международни научни и образователни проекти и един международен научен проект**
6. Притежава **6 статии на английски и една на български език**, публикувани в реферирани и индексирани списания и отразени в световните бази данни „**Web of Science**“ и „**Scopus**“.
7. **13 от общо 27-те текста** са публикувани в чужбина на български и чужд език,
8. В база с данни „**Web of Science**“, кандидатът е бил цитиран **3 пъти**. Цитиранията на публикациите на кандидата в монографии и колективни

томове с научно рецензиране са **девет**. А цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране са **пет**.

9. В своята съвкупност рецензираните публикации съдържат съществени научно-приложими резултати и теоретични обобщения и решения на проблемите в областта на конюнктурата в туристическата индустрия и експоненциалното прогнозиране на туристическите пазари, които съответстват на съвременните постижения и представляват подчертано значим научен принос в науката.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната научно-изследователската дейност показва, че гл. ас д-р Петър Людмилов Първанов отговаря на изискванията на чл. 2б, ал. 2 и 3, чл. 2б, ал. 5, чл. 24 (1), точки от 1 до 5, чл. 26 (1), (2) от ЗРАСРБ, чл. 53 (1) т. 1 – 5 и чл. 54 (1) и (2), както и Приложение чл. 1а (1) от ППЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика (Стопанска история и Икономически теории).

гр. Благоевград, 07.10.2021 г.

Рецензент:

проф. д-р Преслав Димитров

SCEINTIFIC REVIEW

From Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov

Regarding: Competition for the academic position of "Associate Professor" with a sole candidate Chief Assistant Prof. Dr. Petar Lyudmilov Parvanov in the professional field 3.8 Economics (Economic History and Economic Theories), announced in the State Gazette, issue 57 / 09.07.2021

Legal basis: The competition was announced on the grounds of Art. 4, Paragraph 3 of the Act for Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and decision of the Decision of the Academic Council № 14 / 14.06.2021, as well as in compliance with the Order of the Rector of South-West University "Neofit Rilski" №1640 / 22.07.2021 and meeting of the scientific jury from 16.09.2021.

The review has been prepared in accordance with the requirements of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASTRB), the Regulations for its implementation (RIADASTRB) and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff in SWU "Neofit Rilski". Structurally, it consists of eight parts and a conclusion. In addition to information about the candidate and quantitative and qualitative assessment of the scientific production and teaching activities, an assessment of the candidate's scientific contributions is also given.

1. Personal characteristics of the candidate

Chief Assistant Professor Dr. Petar Lyudmilov Parvanov is the only candidate in the announced competition. No violations in the procedure have been established since the inspection of the materials provided for the competition. The requirements of Article 24 (1), items 1 to 5, Article 26 (1), (2) of the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASTRB), Article 53 (1) items 1 - 5 and Article 54 (1) and (2), as well as Annex Article 1a (1) of Regulations for its implementation (RIADASTRB). The provisions of the Internal Rules for Development of the Academic Staff at SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad are also taken into account.

The participant in the competition was born on May 26, 1979 in the town of Pernik. He acquired his primary and secondary education in Sofia, where he graduated from the Hristo Smirnenski Secondary School (1992-1997). He received his higher education at SWU "Neofit

Rilski" - Blagoevgrad, where in 2003 he graduated with a bachelor's degree in history, in 2004 with a master's degree in history, and in 2008 as a master's degree in law.

From 2004 to 2008 the candidate was a full-time doctoral student at the Department of History at SWU, where in September 2012 he defended a dissertation on the topic of "Stefan Savov Bobchev - life and career" and was awarded the educational and scientific degree " Doctor "in the scientific specialty“ History and Archaeology ”.

In October 2006, he was appointed a part-time assistant, and subsequently in January 2009 an assistant, after winning a competition, in the Department of Economic Theories at the Faculty of Economics, SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad. In 2013, after winning a competition, he was appointed assistant professor at the Department of Economics at SWU, where he still works as such.

At the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, where he works, Petar Parvanov carries out active administrative and international project activities. From 2015 to 2019 he was the Scientific Secretary of the Faculty of Economics at the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. During the period of his academic work Petar Parvanov participated in six international scientific and educational projects and one international scientific project. A detailed overview of its project activities will be provided later in this review.

Internationally, Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov lectured in Russian at the State University of Moldova and the Moldovan Technical University in 2019. In 2018 he specialized in the Institute of Ancient Manuscripts Mesrop Mashtots (Matenadaran), Yerevan, Armenia on a project (734645) Knowledge Exchange and Academic Cultures in the Humanities: Europe and the Black Sea Region, late 18th - 21st Centuries, funded by the European Union under the program "H2020-EU.1.3.3. - Stimulating innovation by means of cross-fertilization of knowledge ", where he raises his professional qualification in various thematic courses on SDO, organized by the institute and examines the transfer of scientific knowledge in the Black Sea region.

2. Quantitative characteristics of scientific production

For participation in the competition Ch. Assistant Professor Dr. Petar Lyudmilov Parvanov, presents a total of 27 publications, including 3 independent monographs, 1 collective monograph, 3 independent chapters in collective monographs, 6 scientific articles in peer-reviewed and indexed journals in the international databases "Web of Science" and "Scopus" “(Of which 5 in co-authorship), 12 articles and reports in Bulgarian and foreign journals and

scientific papers with scientific review (8 independent and 4 in co-authorship), 2 studies published in non-referred journals with scientific review or published in edited collective volumes with general volume of 1324 pages. They are accepted with an assessment without exception. By type and number of publications are as follows:

Table 1: Publications presented on qualitative and quantitative denotation

№	Type of publications	Authorship				Numbering in the list of publications (№, №,....)	Publication s in English (№, №,)	Total	
		Absolutely		Co-authored				Public ations №	Pages, №
		№	pages	№	pages				
1	Monograph (habilitation thesis)	-	-	1	Общо : 262: 121 (P. Parva nov)	1	-	1	121
2	Published monograph, which has not been presented as a main habilitation work	2	607	-	-	01; 02	-	2	607
3	Published book on the basis of a defended PhD dissertation	1	355	-	-	03	-	1	355
4	Articles in peer-reviewed and indexed journals in the global databases "Web of Science" and "Scopus"	1	8	5	44	04; 05. 06; 07; 08; 09	5	6	52
5	Articles published in non-refereed journals with scientific review and edited collective volumes	8	69	4	26	10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21	4	12	95
6	Studies published in non-refereed journals with scientific review and edited collective volumes	2	55	-	-	22; 23	-	2	55
7	Chapter published in another monograph	1	4	2	35	24; 25. 26	3	3	39
	Total:	15	1098	12	226		12	27	1324

The candidate's publications in their part "monograph (habilitation thesis)", "chapters of monographs" and "published university textbooks" are peer-reviewed by habilitated lecturers from the University of National and World Economy (UNWE) - Sofia and the South-West University "Neofit Rilski", the "St. Kliment Ohridski Sofia" University, the Bulgarian Academy of Sciences, College of Tourism - Blagoevgrad, the Angel Kanchev University of Ruse. For most of these works of the candidate, the participation of the authors is noted in the publications themselves. The remaining publications were reviewed in journals in refereed and indexed journals in the global databases "Web of Science" and "Scopus" - 6 in number

(publications with impact factor), as well as in non-refereed journals with scientific review - 14 in number.

From the presented reference with the citations and the attached evidence it is evident that in the database "Web of Science", the candidate was cited 3 times. There are nine citations of the candidate's publications in monographs and collective volumes with scientific review. And the citations in non-referred journals with scientific review are five. The total number of citations of the candidate is 17.

3. Evaluation of the monograph - habilitation thesis

The presented monographic work "Development of the world and national economy" presents the overall development of the economy. In it Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov is the author of the part concerning the Bulgarian economic development from antiquity to the present. The author uses an innovative approach in presenting the information, revealing the interrelations of the Bulgarian economic development with the other peoples of the Balkans and in Europe. This turns out to be especially important, as the author is not limited only to his "own" Bulgarian economic development, but uses the comparative method. Thus, readers get a better idea of the ups and downs in the development of the Bulgarian economy.

Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov is the author of the chapters concerning the ancient economic development, the medieval economic development, the Bulgarian economy under Ottoman rule, as well as the modernization of the Bulgarian economy in the XVIII, XIX and XX centuries. He is the author of a total of 121 pages. In my opinion, the volume is sufficient, given the matter under consideration and the total volume of the work.

In the second chapter the author presents the formation of the ancient economic systems in the Ancient East and Ancient Greece and Rome, and on this basis compares the Thracian economic development. Thus it becomes clear that the ancient inhabitants of modern Bulgarian lands are in contact with the two major economic systems of antiquity - Eastern and Western and influence, through their active participation in economic processes, the development of ancient economies.

In the third chapter of the monograph Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov examines the medieval economic systems. On the one hand he placed feudalism, and on the other the economy of Byzantium. In his work, the author proves that the medieval Bulgarian states were in close economic contacts with both major economic systems of the Middle Ages, and also had a significant impact on "world" economic relations in Europe by controlling trade routes between them.

In chapters six and seven the author presents the economy of the Bulgarians under Ottoman rule. He did this, in comparative terms, first considering the economic system of the Ottoman Empire and the place of the Bulgarians in it. According to the author, the Bulgarians are part of the economy of the classical Ottoman Empire, falling into the category of population "paradise" and in the special categories of population. Thus they proved to be of considerable economic importance to the empire. During the Revival, according to Dr. Parvanov, the Bulgarians took advantage of the crisis in the empire and the subsequent reforms and thus created their own national economy, which is in contact with the rest of the world and thus provided funds for the Revival processes that led to the awareness of Bulgarians as a nation and the subsequent creation of a nation-state.

In Chapters Nine and Eleven, the candidate traces the economic development of the Bulgarians after the Liberation until the end of the Second World War. According to him, after the Liberation, the Bulgarians gradually overcame the economic isolation in which they found themselves, in connection with the capitulation inherited from the Ottoman Empire and the loss of the large Ottoman market. They got rid of the capitulations imposed on them and began to modernize their farms. The main idea during this period of economic development of the Bulgarians is to stabilize economically in order to provide funds for national unification. This national ideal failed and the Bulgarians suffered two national economic catastrophes. After the First World War, they reoriented their economy from intensive to extensive and rebuilt their economy in the 1930s.

4. Evaluation of the other publications of the candidate

In addition to the presented monograph - habilitation thesis for participation in the competition, Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov presented other publications, including: two independent monographs, one book published on the topic of the defended dissertation, six articles published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information, twelve articles published in journals with scientific review, two studies published in collective volumes with scientific review and three chapters of a collective monograph. Thematically, they treat various problems that are within the necessary and sufficient diversity and do not conflict with the theme of the competition. The analysis of the thematic focus of these publications gives me reason to distinguish them in several main areas:

1. Publications dedicated to economic-historical topics: №№ 01, 02, 03, 04; 06, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 23,
2. Publications on Economic Theories: №№ 05, 07, 08, 09, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26;

The accepted grouping of the publications illustrates the systematization of the consolidated topic "Economic History and Economic Theories".

The first of the considered directions concerns issues related to the Economic History. The topics discussed in it are diverse in view of economic history. It extends from the History of Bulgarian Economic Science (01, 02, 03, 10, 11, 12, 13, 15,), with the economic policy of the Bulgarian state towards foreigners (06, 16), the history of Bulgarian tourism (14, 17 ,) to the economic importance of education donations (20, 23). It is through the publications in this direction that the candidate shows and undertakes purposeful, gradual and long-term work on revealing the history of Bulgarian economics and its sources, as well as the economic significance of non-economic activities in historical terms.

The second thematic area includes issues of economic theories. Here the main interests of the candidate are focused on socio-economic theories and the transformation of different types of capital. In his works, the candidate presents theoretically the economic function of education (18, 19), the theoretical aspects of the development of Bulgarian tourism (09, 22, 24, 25) and the transformation of capital from non-economic to economic (07, 08, 21, 26).

Summarizing the applicant's scientific and applied contributions, I could present them as follows:

1. The candidate unequivocally proves that the Thracians had close economic relations, both with the ancient Greeks and with the peoples of the Ancient East. (1)

2. Through his research, the candidate is adamant that in the medieval Bulgarian states foreign trade relations were highly developed and the Bulgarians controlled the trade routes passing through their lands connecting Western Europe, Byzantium and Russia. (1)

3. Through his research, the candidate is adamant that the Bulgarians in the Ottoman Empire had an important economic significance for the state, through their life in municipalities and the solidarity tax system. (1)

4. The candidate is categorical that the beginning of the Bulgarian economic higher education was set in Sofia in 1921 with the establishment of the Balkan Middle Eastern Institute by S. S. Bobchev (01, 02, 03, 10)

5. The works of Dr. Parvanov are categorical that already in the XIX century the economic potential of tourism was established and with the establishment of the Bulgarian Tourist Association the foundations of the economic essence of tourism in Bulgaria were laid, as in the interwar period and municipalities and the state. is involved in this activity (04, 09, 14, 17, 22).

6. According to the candidate, undoubtedly, in the recent past Bulgaria has benefited economically from attracting foreign labor, and this practice can still be applied as a good example (06, 16).

7. Dr. Parvanov is categorical in his research that philanthropy, in addition to being altruistic, also has an economic side (20, 23).

8. The applicant is of the opinion that all human activity should be considered as economic and that for this reason the different types of capital are transformed (07, 08, 18, 19, 26)

9. Following the institutional theory, in his works the candidate proves that economics and law are interrelated and their interaction affects economic development (07, 21).

Despite the indisputable achievements in some publications, some gaps of a formal and substantive nature were found, which I find appropriate to point out:

1. The issue of the interaction between economics and law needs to be further developed.
2. A comprehensive study of the economic functions of non-economic activities is needed.
3. The initial history of Bulgarian tourism should be considered in its entirety in order to be able to make a comparative analysis with the current problems facing this industry.

The critical remarks made in no way diminish the indisputable scientific merits of the evaluated scientific production of the candidate. With few exceptions, peer-reviewed scientific papers stand out with clearly formulated research tasks and achieved specific scientific and practical results. The publications show that Petar Parvanov is very well acquainted with the scientific literature and achievements in the field of economic history and economic theories. This gives him the opportunity to use enviable bibliographic, source and theoretical material in his research.

5. Evaluation of the results of the candidate's participation in national and international educational and scientific projects

For the period 2013 – 2021, Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov has participated as an expert in six international scientific and educational projects and one international scientific project:

1. Participation as an expert in international educational projects:

1.1. The THERM2 project under the EU Leonardo da Vinci Program, funded by the Portuguese National Agency Leonardo da Vinci as a transfer of innovation from Bulgaria to Portugal and Turkey. with the participation of SWU "Neofit Rilski" as a partner organization. The project is aimed at the transfer of the created innovation, the created new profession for vocational training and educated "Contractor of thermal procedures" in Portugal and Turkey.

1.2. The LMPT project, co-financed by the EU Erasmus + Program, Key Activity 2, Capacity Development in Higher Education. The project is directly funded by the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency of the European Union and is worth 999,500 Euros. The leading partner in the project is SWU "Neofit Rilski". The project aims to create new bachelor's and master's programs in sustainable tourism and sustainable tourism management in China, Vietnam and Kyrgyzstan.

1.3. The LMPI project, co-financed by the EU Erasmus + Program, Key Activity 2, Capacity Development in Higher Education, The project is directly funded by the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency of the European Union and is worth 999,500 Euros . SWU "Neofit Rilski" is a partner organization of the Project and it is aimed at creating new bachelor's and master's programs in information security and its management in Kazakhstan, Vietnam and Moldova.

1.4. The “LOFT” Project, co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2007 - 2013" with the participation of SWU "Neofit Rilski" as a partner organization. The project is aimed at the development of local products and local fairs and festivals in the cross-border region of Greece and Bulgaria as a basis for the development of cultural tourism.

1.5. The AGRI-ABILITY project, co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2014 - 2020" ("INTEREG Vc" Program). SWU "Neofit Rilski" is a partner organization of the Project and it is aimed at developing social entrepreneurship in the field of agriculture and rural tourism in the cross-border region of Greece and Bulgaria.

1.6. The “Tourism-e” project, co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2014 - 2020" ("INTEREG Vc" Program) with a leading partner Ministry of Tourism of the Republic of Bulgaria and the participation of the Ministry of Tourism of the Hellenic Republic. SWU "Neofit Rilski" is a partner organization of the project and it is aimed at summarizing the results of all projects implemented so far under the EPTGS "Greece - Bulgaria" in the field of cultural tourism.

1.7. The project named “Knowledge Exchange and Academic Cultures in the Humanities: Europe and the Black Sea Region, late 18th - 21st Centuries”, the project is aimed at studying the transfer of knowledge in the Black Sea region.

From the submitted documents and the information available in the unified EU database, it is clear that Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov has international project experience and ability to work on international scientific and educational projects.

7. Teaching activity

The candidate Ch. Assistant Professor Dr. Petar Parvanov has diversified teaching experience at SWU "Neofit Rilski" in the period 2006 - 2021 - he has taught in over 7 disciplines in "Bachelor" and "Master" in Bulgarian, and in three foreign university as a guest lecturer. He is currently a full professor at the Department of Economics. Chief Assistant Prof. Dr. Petar Parvanov from the academic year 2006/2007 to 2020/2021 has taught classes in the following disciplines: Economic History, Economic Theories, European Economic Cooperation, Commercial Law, International Public Law, Economic Policy of Bulgaria, Foreign economic policy of Bulgaria and others.

Conclusion:

No violations of the procedure have been established since the inspection of the submitted materials for the competition. The requirements of Article 29 (1), items 1 to 6, Article 29b (1), (2) and (3) of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASTRB), Article 60 (1) and (3), as well as Article 1a (1) of the Regulations for its implementation (RIADASTRB) for the Minimum national to the scientific, teaching and / or artistic or sports activity of the candidates for holding the academic position “associate professor” in professional field 3.8 "Economy".

Based on the acquaintance with the documents of the candidate in the competition and evaluation of the publications and documentary evidence submitted by him, the following conclusions can be made:

1. Holds an educational and scientific degree "Doctor".
2. He has held the academic position of "Chief Assistant" at SWU "Neofit Rilski" for over 4 years.
3. He has published original monographs, original articles and reports in specialized scientific publications in the field of Economic History and Economic Theories, which do not repeat those presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor".

4. Exceeds more than twice the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3, respectively the requirements under Art. 2.b, para. 5 of ZRASRB. The candidate declares a total of 830.5 points with a required minimum of 400 points with performance on the indicators of all groups.

5. For the period 2013 - 2021 ch. Assistant Professor Dr. Petar Lyudmilov Parvanov has participated as an expert in six international scientific and educational projects and one international scientific project

6. Has 6 articles in English and one in Bulgarian, published in peer-reviewed and indexed journals and reflected in the global databases "Web of Science" and "Scopus".

7. 13 of the 27 texts have been published abroad in Bulgarian and a foreign language,

8. In the Web of Science database, the applicant was cited 3 times. There are nine citations of the candidate's publications in monographs and collective volumes with scientific review. And the citations in unreviewed journals with scientific review are five.

9. In their entirety, the peer-reviewed publications contain significant scientifically applicable results and theoretical summaries and solutions to the problems in the field of conjuncture in the tourism industry and exponential forecasting of tourism markets, which correspond to modern achievements and represent a significant scientific contribution to science.

My overall assessment of the criteria and indicators for educational research shows that Chief Assistant Prof. Dr. Petar Lyudmilov Parvanov meets the requirements of Article 2b, Paragraph 2 and 3, Article 2.b, Paragraph 5, Article 24 (1), items 1 to 5, Article 26 (1), (2) of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASTRB), Article. 53 (1) items 1 - 5 and Article 54 (1) and (2), as well as Article. 1a (1) of the Regulations for its implementation (RIADASTRB) for holding the academic position "associate professor" in Professional Field 3.8 Economics (Economic History and Economic Theories).

Blagoevgrad, October 7, 2021.

Reviewer:

Prof. Dr. Preslav Dimitrov